

Datum: 2025-09-24

D.nr: 020-25

Kopia
li.fjr@regeringskansliet.se

Till
li.remissvar@regeringskansliet.se

Allmänna ståndpunkter

Jägarnas Riksförbund (JRF) anser att jakt är en viktig kulturhistorisk aktivitet som har präglat och definierat Sverige under hundratals år. Därför måste också möjligheterna att bedriva jakt prioriteras och jaktens förutsättningar måste säkerställas som något självklart inför framtiden. I jakten ryms även frågor om vapen och mot bakgrund av det är det av största vikt att jakten har en prioriterad roll i den myndighet som ansvarar för jaktens utförande och reglernas utformande.

JRF har under många år framfört åsikten att jakten behandlats styvmoderligt under Naturvårdsverkets försorg. Det är inte att betrakta som en automatisk kritik mot de tjänstemän som jobbat med jakten på myndigheten utan främst ett konstaterande av att jakten som företeelse har fått väldigt lite utrymme i myndighetens totala arbete som främst har syftat till att vara vårdande, inte brukande.

JRF kommer inte kommentera de faktiska lagförslagen som är omfattande utan kommer kommentera förslagen på principiell nivå utifrån sammanfattningen och de förslag som presenteras som "Alternativ I: En myndighet för enbart viltförvaltning" och "Alternativ II: En myndighet för viltförvaltning och vapen". Att JRF väljer att avstå att kommentera något innebär inte att förbundet tillstyrker eller avslår förslaget.

Sammanfattning

En myndighet för viltförvaltning och vapen

I avsnittet uttrycks att de problem som beskrivits med Polismyndighetens handläggning av vapenärenden är delvis åtgärdade och att utvecklingsarbete fortgår. Det kan möjligtvis stämma vad gäller dagens situation med tiden för vapenlicenshantering men det finns många andra problem med Polismyndighetens handläggning av vapenärenden som inte är åtgärdade och där det är otydligt vilket utvecklingsarbete som pågår. Som exempel kan nämnas att Polismyndigheten löpande gör nya tolkningar av befintlig lagstiftning som gör det svårare för lagliga vapenägare att införskaffa nya och byta vapen, till exempel för de jägare som haft vapen sedan innan jägarexamen blev ett krav.

JRF har tolkat detta som ett kulturproblem i delar av Polismyndigheten och JRF saknar tydligheten från hela Polismyndigheten (även om enskilda företrädare uttryckt sig tydligt positivt i frågan) att vapen för jakt och målskytte har ett tydligt samhällsintresse och att ägandet av sådana vapen inte ska begränsas eller försvåras i onödan.

Myndigheten behöver cirka 277 årsarbetskrafter

JRF reagerar kraftigt på det som anges att det skulle behövas 184 årsarbetskrafter för att handlägga vapenlicenser. Om det skulle beräknas utifrån normala årsarbetskrafter innebär det att ungefär 320 000 arbetstimmar läggs på ungefär 140 000 vapenärenden ger det ett genomsnitt på 2,3 timmar per vapenärende. Eftersom mer än hälften av vapenärenden berör licenshantering, och merparten av dessa ärenden är sådana som rör jakt- och sportskyttevapen där mer ingående utredning inte behöver göras, ser vi på totalsiffran som väldigt hög.

JRF anser att en flytt av hanteringen av vapenärenden från Polismyndigheten till en ny myndighet skulle medföra att effektiviseringar genomförs vilket kommer leda till att ett mindre antal årsarbetskrafter behövs på sikt vilket skulle vara av stor nytta för såväl enskilda personer som staten som helhet. Vidare finns ett stort behov av digitalisering och modernisering av såväl system som arbetssätt vilket en ny myndighet kan åstadkomma utan att lastas av tidigare system och funktioner.

Förändrat ansvar för tillstånd till civila skjutbanor

JRF delar utredningens uppfattning att det inte är en uppgift som ska åligga Polismyndigheten att besiktiga skjutbanor. Det är en uppgift som är mer lämpligt att utföra av en sådan myndighet som hanterar andra typer av tillstånd kopplade till markanvändning och som dessutom har regional närvaro, till exempel Länsstyrelserna.

Förändrat ansvar för trafikskadat vilt

För JRF finns det två faktorer som måste prioriteras när trafikolyckor med vilt hanteras och det är att de påkörda djurens lidande och säkerheten för eftersöksjägarna och deras hundar prioriteras. Det är först när dessa avvägningar har gjorts som ytterligare avvägningar om till exempel samhällsekonomi eller annat kan göras.

JRF ser en risk i att uppdraget flyttas från Polismyndigheten genom att eftersöksjägarnas trygghet riskerar att minska. Vid många uppdrag i tätortsnära områden förenklas eftersöksjägarens uppgift av korta beslutsvägar till den myndighet som beviljar skottlossningstillstånd och som direkt kan bistå med till exempel patrull med blåljus vid en olycksplats vilket ger en dämpande effekt på trafikintensiteten. Längre beslutsvägar kan leda till större risk för eftersöksjägaren och i förlängningen ett ökat lidande för djuren.

Även om en ny myndighet tar över möjligheten att besluta om till exempel skottlossningstillstånd riskerar eftersöksjägare som rör sig i samhällen eller i närheten av folk att råka ut för otrygga situationer om personer kontaktar Polismyndigheten om att det rör sig beväpnade personer i närheten av hus. Om Polismyndigheten då inte själva har varit med i beslutskedjan för eftersöket riskerar det att skapa en situation med ingripande mot eftersöksjägare med vapen vilket kan skapa osäkra situationer.

JRF ser positivt på en fördjupad utredning mellan Polismyndigheten och Trafikverket som kan säkerställa att organisationen för eftersök kan flyttas på ett sådant sätt att tryggheten för jägarna bibehålls och djuretiken inte försämras. JRF deltar gärna i arbetet framöver.

Förändrat ansvar för vilt som tillfaller staten

JRF ser positivt på att hanteringen av det vilt som tillfaller staten förändras och flyttas från Polismyndigheten till Länsstyrelserna. Det harmonierar i större utsträckning med annan lagstiftning och skapar en bättre förutsättning att hantera det av statens vilt som påträffas dött.

Länsstyrelsernas uppgifter inom viltförvaltningen förtydligas

JRF förordar som regel regionalt och lokalt beslutande inom viltförvaltningen. Förutsättningarna över landet är olika och därför måste också besluten om viltförvaltningen anpassas för att jakten ska ges så bra möjligheter som möjligt i olika delar av landet. Det är också positivt att det finns tydliga regionala uppdrag som säkerställer likabehandling över olika delar av landet, något som i dagsläget i vissa fall är ett bekymmer när olika Länsstyrelser fattar olika beslut.

Det är också viktigt att uppdragen inom de olika myndigheterna speglar varandra genom att både vara främjande för viltet och begränsande av skador så att inte olika myndigheters arbete motverkar varandra utan att samhällets mål med viltförvaltningen också speglas i de olika myndigheternas uppdrag.

JRF förstår att förtydligade och utökade instruktioner vad gäller viltförvaltningen också bör medföra utökade anslag till länsstyrelserna. Det är dock viktigt att sådana ökade anslag också följs upp för att det ska säkerställas hur dessa anslag används och att det kommer viltet och viltvården till gagn. Vidare ska sådana anslag tas från allmänna medel och inte bekostas genom pengar från den statliga viltvårdsavgiften (jaktkortet).

4 Den nya myndigheten för viltförvaltning

JRF delar beskrivningen i utredningens uppdrag att en ny myndighet för viltförvaltning ska bildas. I kommande avsnitt kommenterar vi de olika delarna av utredningen och tillstyrker eller avstyrker de olika förslagen utifrån den kapitelindelning och rubricering som utredningen är uppbyggd utifrån.

4.1 En ny myndighet ska bildas

JRF tillstyrker att en ny myndighet ska bildas. Vilt och jakt har haft en stor påverkan på Sverige historiskt och har det fortfarande även om sättet det sker har förändrats över åren. Därför behövs en ny myndighet som har ett främjandeuppdrag vid sidan av såväl bevarande- som skademinimerande uppdrag.

Alternativ I: En myndighet för enbart viltförvaltning

JRF avstyrker förslaget att en ny myndighet för *enbart* viltförvaltning ska bildas. JRF anser att en ny myndighet för viltförvaltning och vapenärenden ska bildas och avstyrker därför utredarens alternativ I. JRF kommer gå in i detaljförslagen nedan och kommentera dem var för sig men alla kommentarer ska läsas utifrån grundförutsättningen att JRF anser att

en ny viltförvaltningsmyndighet ska bildas men att den också ska ansvara för vapenärenden.

Om regeringen beslutar sig för att låta Polismyndigheten ha kvar ansvaret för att hantera vapenärenden anser JRF att en utredning bör tillsättas för att modernisera och effektivisera vapentillståndshanteringen för att säkerställa att hanteringen är effektiv och på ett bra sätt tillgodoser medborgarnas och samhällets behov. Vi är övertygade om att en sådan utredning och analys hade visat att det går att uppnå stor effektivisering i hanteringen av vapentillstånd.

4.2 Viltförvaltningsmyndigheten

JRF tillstyrker bildandet av en ny Viltförvaltningsmyndighet och tillstyrker att namnet kan vara Viltförvaltningsmyndigheten. JRF delar i stora drag utredarens motivering varför en ny myndighet behövs och hur det kan förbättra förutsättningarna för jakten och viltförvaltningen i landet.

4.3 Viltförvaltningsmyndighetens övergripande uppgifter

JRF tillstyrker att en av viltförvaltningsmyndighetens huvuduppgifter att främja brukande av vilt som resurs. Viltet är en naturresurs som är annorlunda än de övriga resurserna, till exempel skog och jord. Huvudsakligen är skillnaden att viltet rör sig mellan olika fastigheter och heller inte har något ägande förrän efter att det är dött.

JRF ser det också som positivt att de tre huvuduppgifterna som myndigheten föreslås få, som kan sammanfattas som bevarande, främjande och skadeförebyggande, föreslås vara prioriteringsmässigt jämbördiga.

4.3.2 Bevara viltet

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten ska vara den myndighet som ansvarar för att bekämpa invasiva främmande arter av vilda däggdjur och fåglar. JRF vill dock poängtera att vissa invasiva arter som i dagsläget hanteras på samma sätt som däggdjur och fåglar riskerar att med den definitionen falla mellan stolarna. I dagsläget hanteras till exempel mårhund och nilgås på samma sätt som sköldpaddor och eftersom sköldpaddor inte är varken däggdjur eller fågel finns risken att dessa inte kan hanteras inom ramen för myndighetens arbete, vilket är något som hänsyn behöver tas till.

4.5 Arbeta mot invasiva främmande viltarter

JRF tillstyrker förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten tar över Naturvårdsverkets uppgift att vägleda Länsstyrelserna i hur hantering av invasiva främmande arter ska ske och att informera andra intressenter om vilka åtgärder som kan vidtas som lämpliga för att förhindra spridande av sådana arter. Som JRF framförde ovan finns det risk för att vissa arter faller mellan stolarna i en sådan begränsning. Vidare vill JRF särskilt poängtera att invasiva främmande arter är ett hot mot Sverige och att allt arbete som bedrivs för att förhindra att invasiva arter kommer in i landet eller sprids måste bekostas med allmänna medel och inte med pengar från viltvårdsavgiften.

4.6 Ansvar för CITES

Jakt och viltförvaltning är en nyckelfaktor när det kommer till att förvalta svaga populationer, det finns gott om internationell evidens för det. Därför är det av stor vikt att regelverket administreras av en myndighet som har som uppgift att gynna jakt och viltförvaltning. Mot bakgrund av det tillstyrker JRF att Viltförvaltningsmyndigheten tillförs uppgiften att vara ansvarig myndighet för arbetet med CITES.

4.7 Främja brukande av vilt som resurs

JRF tillstyrker att ett av myndighetens huvuduppdrag blir att främja brukande av vilt som resurs. Eftersom viltet som naturresurs är unikt i och med att det inte tillhör en fastighet eller person förrän efter att viltet har dött krävs det också en myndighet som har det som tydligt utpekat syfte att hantera just den frågan. JRF vill också tydliggöra att vilt är en resurs på flera olika sätt och att de olika sätten måste vägas in i diskussionerna. Till exempel är vilt en livsmedelsresurs, en rekreationsresurs och en kulturrekurs och dessa olika värden är jämförbara och ska inte viktas mot varandra.

4.8 Verka för att förebygga och begränsa skador som orsakas av vilt

JRF tillstyrker att myndigheten får som ett av sina huvuduppdrag att verka för att förebygga och begränsa skador som orsakas av vilt. Det är uppenbart att en myndighet som ansvarar för viltförvaltning också måste ha i uppdrag att verka för att skador och negativ påverkan av vilt inte blir för stora. Det gäller för både jaktbart vilt och sådant vilt som i dagsläget inte är möjligt att jaga annat än genom särskild licens- eller skyddsjakt.

Ju mer begränsad möjligheten är att bedriva jakt efter en art desto mer administration krävs för licens- och skyddsjakten. Därför är den absolut främsta och föredragna metoden för jakt, jakt inom ramen för allmän jakttid. Genom jakt under allmän jakttid ges alla fastighetsägare en fullständig beslutanderätt över sin egen fastighet och kan därmed också verka för att begränsa och förhindra skador genom jakt. Till exempel kan jakten upplåtas genom avtal och avtalen kan anpassas utifrån behov av jakt.

4.9 Ansvar för de marina däggdjuren

JRF tillstyrker att ansvar för marina däggdjur också förs över till Viltförvaltningsmyndigheten. Mycket av jakten som bedrivs på de marina däggdjuren bedrivs på liknande sätt som efter de landlevande däggdjuren och både internationella och nationell lagstiftning gör liten skillnad mellan jakt efter marina eller landlevande däggdjur.

4.12.4 Kunskapsunderlag inom viltförvaltningen, Viltförvaltningsmyndigheten ska få använda medel ur viltvårdsfonden

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten får beställa eller upphandla kunskapsunderlag och andra insatser som syftar till att främja viltförvaltningen och att

detta finansieras med medel ur viltvårdsfonden. Däremot vill JRF poängtera att det är viktigt att sådana upphandlingar och beställningar sker i samråd med jägarnas organisationer eftersom viltvårdsfonden skapas av de viltvårdsavgifter (statliga jaktkort) som jägarna löser årligen för att få jaga. Därmed ska medel som disponeras ur viltvårdsfonden ske i samråd med jägarnas föreningar men inte andra intresseorganisationer.

4.13.1 Utbetalade ekonomiska bidrag och ersättningar, Bidrag till ideella organisationer ur viltvårdsfonden

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten blir den myndighet som ansvarar för att fördela bidrag till ideella organisationer med medel ur viltvårdsfonden. Det är skäligt att den myndighet som har särskilt utpekat ansvar för viltet och viltförvaltningen också fördelar de medel som jägarna tillskjuter genom de inbetalda viltvårdsavgifterna.

4.14 Vissa uppgifter som gäller civila skjutbanor

JRF tillstyrker att ansvaret för att besiktiga civila skjutbanor läggs på Viltförvaltningsmyndigheten istället för Polismyndigheten. JRF tillstyrker också att ansvaret för det praktiska utförandet åläggs länsstyrelserna och att Viltförvaltningsmyndigheten har ett vägledande ansvar i frågan.

Behovet av civila skjutbanor är stort och i en allt osäkrare omvärld riskerar behovet i framtiden att bli än större. Därför måste besiktning av dessa ske på ett enkelt vis och möjliggörandet att behålla befintliga skjutbanor och, vid behov, bygga nya måste vara prioriterat. Under många år har det rapporterats från representanter vid skjutbanor runt om i landet att systemet för besiktning har fungerat dåligt och att frågan tycks ha varit lågprioriterad inom Polismyndigheten. Det har också tyckts saknas kompetens och personal för att utföra besiktningarna.

Alternativ II: En myndighet för viltförvaltning och vapen

JRF har ovan redogjort för sina ståndpunkter gällande de delar av Viltförvaltningsmyndighetens ansvarsområden som är desamma oavsett om handläggningen av vapenärenden flyttas från Polismyndigheten eller kvarstår där. Dessa ståndpunkter gäller även om den nya Viltförvaltningsmyndigheten framgent även ska ansvara för vapenärenden. JRF kommer, för enkelhetens skull, även framöver att benämna myndigheten som "Viltförvaltningsmyndigheten" och ser inte ett behov av att namnet behöver vara något annat även om den också får ansvar för vapenärenden.

4.22 Myndigheten för viltförvaltning och vapen

JRF tillstyrker med enfaset det som utredaren benämner "Alternativ II", alltså att den nya Viltförvaltningsmyndigheten även får i uppdrag att hantera vapenärenden. Att hantera tillstånd för legala skjutvapen är en rent administrativ syssla som ställer stora krav på service och den typen av sysslor ligger långt från Polismyndighetens kärnuppdrag.

JRF noterar att utredaren endast har fått i uppdrag att kartlägga Polismyndighetens handläggning av vapentillstånd och analysera och ta ställning till om ansvaret ska flyttas. För JRF, som har verkat i branschen i många år, tycks det vara tydligt att det finns systemproblem i Polismyndighetens hantering av tillstånd kopplade till vapen. Redovisningen av antalet årsarbetskrafter som krävs för att hantera mängden vapentillstånd är uppseendeväckande och JRF är övertygade om att det går att förenkla handläggningen utan att minska riskerna för samhället.

4.24.2 Övriga vapenärenden

JRF tillstyrker att alla vapenärenden (inte bara de som rör jaktvapen) flyttas från Polismyndigheten till Viltförvaltningsmyndigheten. Även om det innebär att myndigheten kommer hantera vapen som inte är kopplade till jakt (till exempel målskytte och samling) så är de positiva följderna av att samma handläggare arbetar med vapenärendena så stora att en uppdelning inte bör ske.

4.25 Ansvar för vapenregistren

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten ska ansvara för att föra berörda register enligt vapenlagstiftningen och att Polismyndigheten, av trygghetsskäl, ska ha direkttillgång till dessa register. JRF förstår att Polismyndigheten, i det uttryckande och ingripande arbetet, har behov av att snabbt veta om en person kan antas förvara legala vapen i en bostad och ser inte att det finns några bekymmer med att Polismyndigheten, även om de inte handlägger tillstånden, har möjlighet att direkt söka i registren.

4.26 Tillgång till information i Polismyndighetens register

JRF tillstyrker förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten på olika sätt ska ha insyn i Polismyndighetens olika register för misstanke, belastning, spaning och underrättelser eftersom innehållet i dessa register är direkt avgörande för om en person kan beviljas tillstånd eller ej. Med en ökad digitalisering finns möjlighet att skapa en väldigt begränsad tillgång för Viltförvaltningsmyndigheten där en fråga kan ställas digitalt och automatiskt och omgående besvaras med positivt eller negativt svar huruvida det finns några förutsättningar som gör att en viss person kanske inte ska beviljas tillstånd för skjutvapen. Om en digital fråga med ett automatiserat svar ger information att en person kanske kan vara olämplig kan en mer ingående rapport och dialog krävas för att utröna huruvida ett vapentillstånd ska medges eller ej. Den absoluta merparten av vapentillstånd beviljas vilket innebär att ett automatiserat förfarande för de tillstånden där inga särskilda förutsättningar föreligger kommer minska administrationen avsevärt.

4.28 Rätt att utfärda föreskrifter

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten tar över föreskriftsrätten som följer av vapenlagstiftningen från Polismyndigheten.

5.5.2 Prövning av lämplighet att inneha skjutvapen

JRF ser inte att en flytt av myndighetsansvaret kommer få till följd att osäkerheten kring vem som beviljas tillstånd att inneha skjutvapen ökar. Redan i dagsläget sker kommunikation mellan flera olika aktörer, såväl myndigheter (Polismyndigheten och Naturvårdsverket) som andra aktörer (sjukvården) som tillsammans prövar om en person är lämplig att inneha skjutvapen eller ej.

Om vapentillstånd ska återkallas kan en dialog föras mellan de rättsvårdande myndigheterna (Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten samt Domstolsväsendet) och den regelskapande myndigheten (Viltförvaltningsmyndigheten). En sådan dialog kan ske utan att det skapas en större osäkerhet och den är jämförbar med den dialog som sker mellan de rättsvårdande myndigheterna och Transportstyrelsen i frågan om körkortsåterkallelser i dag. Vad gäller körkortshantering finns det väl fungerande samverkan mellan den myndighet som ansvarar för att skapa regler och den myndighet som ansvarar för att upprätthålla och kontrollera regeluppfyllanden.

Vidare ser JRF att det går att skapa ett regelverk kring hantering av beslagtagna vapen som kan avlasta Polismyndigheten från förvaring och administrativa bekymmer och samtidigt säkerställa att enskilda personers egendom förvaras på ett säkert sätt och inte kommer till skada under förvaringen. Ett sådant regelverk kan lämpligtvis involvera utvalda vapenhandlare.

5.11.1 Vår bedömning i sak – Polismyndigheten ska fortsatt ansvara för alla vapenärenden

JRF avslår förslaget och delar inte utredarens uppfattning att hanteringen av tillstånden för legala vapen är av sådan vikt för brottsbekämpning och tryggheten att det naturligt bör åligga Polismyndigheten. JRF delar heller inte utredarens uppfattning att Polismyndigheten sitter på sådana uppgifter som omöjliggör för en annan myndighet att utföra arbetet utan en modern digital lösning av informationsutbyte torde vara enkel att bygga upp.

JRF är av den bestämda uppfattningen att de polisiära uppgifterna syftar till att hantera kriminella element i samhället och inte ägna sig åt registerkontroll och rent administrativa tjänster som till exempel vapentillstånd. Eftersom hantering av vapentillstånd är en tjänst till medborgarna ska det också vara transparent vilka lagar och regler som ligger till grund för det. Mot bakgrund av det är själva hanteringen endast en administrativ funktion eftersom det inte ska föreligga någon omfattande individuell bedömning bakom respektive ärende utan vapentillstånd ska som regel medges om en sökande uppfyller de krav som lag, förordning och föreskrift ställer.

5.11.1 Polismyndigheten bör få i uppdrag att prioritera handläggningen av vapentillstånd och att ha dialog med intresseorganisationerna

JRF delar utredarens uppfattning att Polismyndigheten ska prioritera vapentillstånd för jägare och målskyttar, att en regelbunden dialog med intresseorganisationerna ska ske och att rutiner ska utvecklas med fokus på digitalisering. I första hand avstyrker JRF förslaget att polismyndigheten ska ha kvar arbetsuppgiften att bevilja tillstånd för skjutvapen men om regeringen ändå beslutar att så ska bli faller tillstyrker JRF att prioritering sker enligt detta förslag.

Historiskt har JRF noterat att det funnits en stor slutenhet inom Polismyndigheten vad gällt att diskutera regelverk för vapenlicenser. Många intresseorganisationer har sökt kontakt via olika vägar för att diskutera frågan och söka skapa regelverk som är funktionella och anpassade efter verksamheten. Under den senaste tiden har JRF skönjt en viss förändring i Polismyndighetens attityd där de visat en vilja att diskutera och samarbeta kring vissa frågor vilket JRF ser som positivt.

För JRF är det essentiellt att en helt ny myndighetskultur anammas av Polismyndigheten. Det krävs att det tydliggörs att hantering av tillstånd för skjutvapen handlar om service till medborgarna och inte att förhindra brott eller verka för ett tryggare samhälle. Det är väl dokumenterat att legala vapen inte förekommer i större utsträckning i brottslig verksamhet i Sverige och med befintligt regelverk finns redan nu alla förutsättningar för den tillståndsgivande myndigheten att neka eller återkalla vapenlicenser om det finns skäl till det.

JRF föreslår att det, i likhet med vad som förs in i Viltförvaltningsmyndighetens uppdrag, förs in i Polismyndighetens uppdrag att vissa uppgifter som är av karaktären att erbjuda medborgarna service ska ha till syfte att främja viss verksamhet. I det här fallet anser JRF att det bör införas i Polismyndighetens uppdrag att de ska verka för att främja jakt och målskytte genom en positiv syn på legala vapen.

5.11.2 Förslag – Alla vapenärenden förs över till den nya myndigheten

JRF tillstyrker att Viltförvaltningsmyndigheten även tar över uppgifterna kopplade till tillstånd för skjutvapen inklusive föreskriftsrätter som hör till uppgifterna. Trots att Viltförvaltningsmyndigheten i första hand ska hantera ärenden kopplade till viltförvaltning ser vi vapentillstånd som en så väsentlig del för att jakten ska kunna fungera hindersfritt att det är rimligt att den myndighet som besitter expertkunskapen för jaktens utförande också är den som hanterar tillstånden till vapen. I jämförelse är det i dagsläget Naturvårdsverket som typgodkänner fällor för fångst, vilket i lagens mening är ett jaktmedel likt vapen.

JRF anser också att det är rimligt att samma myndighet hanterar ärenden rörande andra typer av vapen, till exempel målskytte eller samling, eftersom det är lämpligt att samla kompetensen kring vapen vid en myndighet.

JRF är övertygade, som motiverats ovan i remissyttrandet, om att en annan myndighetstillhörighet för vapentillstånden kommer leda till en mer likvärdig bedömning av vapenärenden över landet och möjligheten ökar för en ny myndighetskultur som kan verka i positiv anda för både jakt- och målskyttevapen. En sådan utveckling kommer gynna Sverige och eftersom det är väl belagt att legala vapen inte nyttjas i större utsträckning vid kriminell verksamhet kommer det inte vara till men för säkerheten i Sverige.

6.8 Vår bedömning av Polismyndighetens tillståndsprövning

JRF delar inte utredarens bedömning att det inte finns påtagligt stora problem i Polismyndighetens tillståndsprövning för civila skjutbanor. Bilden som JRF får från många lokala och regionala företrädare som många är aktiva vid civila skjutbanor är att besiktningen kantas av problem kopplade till resursbrister och kompetensbrist som leder till att skjutbanebesiktningar inte kan utföras i den tid som stipulerats till men för skjutbanan och dess funktionärer.

6.9 Viltförvaltningsmyndigheten och länsstyrelserna bör överta ansvaret.

JRF tillstyrker att ansvaret för besiktning av civila skjutbanor överförs till Länsstyrelserna i föreslagen samverkan med Viltförvaltningsmyndigheten. Det är en väl avvägd lösning att de regionala kompetenserna (länsstyrelserna) står för det faktiska utförandet och en central kompetens (Viltförvaltningsmyndigheten) säkerställer att det sker likadant över landet.

7.6 Våra förslag

JRF ser för- och nackdelar med en flytt av trafikeftersöksansvaret från Polismyndigheten till Trafikverket. I den praktiska delen av verksamheten, där JRF:s medlemmar är aktiva, finns det risker om en flytt sker från Polismyndigheten. I dagsläget sker många viltolyckor i tätortsnära områden och eftersök av dessa vilt genomförs av beväpnade jägare, trots att det ofta också sker i sammanhållen bebyggelse. Om personer ur allmänheten ser beväpnade personer och känner oro över detta kommer de vända sig till Polisen och om Polismyndigheten då inte har kännedom om att det pågår trafikeftersök är risken stor att de svarar kraftigt på larmet. Det kan leda till mycket obehagliga och i värsta fall farliga situationer för den jägare som utför trafikeftersöket.

Vidare måste det säkerställas att en flytt inte är till men för viltet som riskerar att utsättas för onödigt lidande om beslutsvägar blir långa eller otydliga. Om ett beslut om eftersök måste involvera fler parter på grund av uppdragets komplexitet eller av andra säkerhetsmässiga anledningar finns risken att det tar längre tid att fatta nödvändiga beslut vilket får till följd att viltet utsätts för onödigt lidande.

I den utredning som föreslås, som JRF är positiva till, anser JRF alltså att det måste ställas utom alla tvivel att eftersöksjägare inte utsätts för risker när de utför sitt uppdrag och det måste också vara uteslutet att viltet av systematiska skäl utsätts för onödigt lidande.

8.4 Bedömningar och förslag

JRF tillstyrker att länsstyrelserna tar över Polismyndighetens uppgift att ta emot anmälningar om vilt som tillfaller staten och säkerställa att dessa överlämnas till Statens veterinärmedicinska anstalt eller Naturhistoriska riksmuseet.

9.5.2 Skador som orsakas av vilt ska förebyggas och begränsas

JRF ser det som positivt att en ny myndighet bildas som får som uppgift att se till helhetsbilden av jakten och viltet. Jakten och viltet inbringar ett stort värde i Sverige, både ekonomiskt och kulturellt, och därför förtjänar det också en myndighet som har till uppgift att värna om och främja dessa aktiviteter. Det är genom att de olika fördelarna och besvären vägs mot varandra som en balans skapas och en välbalanserad viltförvaltning är till gagn för såväl markägare, jägare och samhället i stort.

Viltskadorna måste också värderas mot viltets positiva värden. Viltskador kan påverkas genom att viltet minskas men också genom att jord- och skogsbruk anpassas. Likväl kan viltolyckor i trafiken minskas både genom att viltet minskas eller genom att trafikmängden minskas. I likhet med trafiken kan också förebyggande åtgärder ha mycket god effekt på den totala skadebilden. Det är komplexa samband som leder till olika situationer och det är därför viktigt att vilt inte enbart ses som en belastning utan det måste också vara tydligt att vilt också är en resurs och tillgång.

Tidigare har JRF tillstyrkt att den nya Viltförvaltningsmyndigheten får till uppgift att bland annat främja viltet som resurs. Det är en uppgift vid sidan av att också förebygga och begränsa skador som viltet orsakar. Samma uppgift ges till länsstyrelserna som enligt utredarens förslag ska få ett utökat och formaliserat uppdrag att jobba med vilt- och jaktfrågor. För JRF är det självklart att även andra direkt berörda myndigheter, som Skogsstyrelsen och Statens jordbruksverk, också ska ha ett delat uppdrag där även de ska verka för att bruka viltet som resurs och bevara viltarterna. Om dessa myndigheter endast får ett begränsande uppdrag, där de ska jobba med skadeförebyggande och skademinimerande uppgifter, riskerar det att skapa en slagsida i myndighetsansvaret. För JRF är det absolut självklart att det är genom samverkan som balans uppnås och samverkan mellan myndigheter skapas när flera myndigheter har liknande uppgifter.

JRF uppmuntrar särskilt regeringen att säkerställa att samtliga berörda myndigheters uppgift balanseras genom att de både ska verka förebyggande och se till viltet som resurs.

9.5.3 Statistiken över skador som orsakats av vilt ska förbättras

Som JRF tidigare nämnt är det flera komplicerade sammanhang som tillsammans gör att viltskador uppstår. Dessutom är det viktigt att skadorna går att mäta på ett statistiskt korrekt vis och att det även går att kvantifiera kostnaden för skadan på kort och lång sikt.

På samma sätt som skadorna ska beräknas måste dock viltets värde beräknas. Det saknas i dagsläget tillförlitliga uppgifter för hur stora summor som jakten som företeelse inbringar och hur mycket av detta som är kopplat till viltpopulationens storlek. Det är dock ett mycket rimligt antagande att stora viltstammar leder till högre intäkter, oavsett om markägaren väljer att nyttja jakträtten själv eller upplåta den till annan. Vidare ger stora viltstammar av förklarliga skäl högre värden vad gäller köttvärde och det är rimligt att anta att andra värden kopplade till vilt, till exempel fastighetsvärden, också påverkas av viltstammarnas storlek.

JRF anser att en beräkning av skadornas storlek, oavsett om det avser skador inom jord- eller skogsbruk, inte kan tillmätas någon faktisk relevans om det inte finns ett värde att koppla skadorna till. Viltets värde måste alltså beräknas utifrån såväl direkta värden (kött, rekreation, fastighetsvärden och andra direkta värden) men även utifrån indirekta värden såsom viltets värde för allmänhetens välbefinnande och den biologiska mångfalden. Dessutom har viltet ett värde för Sveriges livsmedelssäkerhet och försörjningsförmåga och det värdet måste tydliggöras. Vidare ser JRF att möjligheterna att utveckla värdet av viltet är stora och att en ny myndighet på ett tydligare sätt kan arbeta med viltets värde.

9.5.5 Intresseorganisationer ska erbjudas bidra i arbetet

För JRF, som håller samarbete som ett av de främsta värdeorden som ska präglade viltförvaltning, är det också självklart att de berörda intresseorganisationerna ska bidra i arbetet för att förebygga och begränsa skador som orsakas av vilt. JRF är gärna behjälpliga för att förebygga och begränsa skador men också i ett arbete som syftar till att identifiera och kvantifiera viltets värden.

Jägarnas Riksförbund

Jägarnas Riksförbund

Jens Gustafsson
Riksviltvårdskonsulent

Solveig Larsson
Förbundsordförande